

Jam remeare parant fesse per bella catervæ,
Difficilemque nimis nequeunt plus ferre laborem.
Signifer Alphæus prompto per bella vigore
Discurrit, reficitque suas hortando cohortes.
Adveniens super hunc magno cum turbine saxum
Vexillum lanians, hastam, levumque lacertum
Comminuit; de mortis cum rapuere periculis
Quamceleres focii: curâ subiere medentum,
Nempe Boni proles Petrus Gerardus, & Ugo
Ipsam Pæoniis curarunt protinus herbis.
Casibus hic variis discrimina Martis aguntur.
Occumbunt plures, redeunt sine vulnere nulli.
Qualis ab Idæis populus remeabat Achivus
Mœnibus, & quales fuerant per prælia Troës,
Dum bonus incolumes Hector Priamusque
manebant.

Protinus à pugna redeunt, sed barbara turba
Funeribus variis plures habuisse querelas
Creditur, & multò plures habuisse dolores.
Cura patres Latios non parva, dolorque
premebant,

Quod bene pugnatum sibi nullos attulit usus;
Nam perfecta suis nec erat victoria dextris.
Hostis bella magis quam curam pacis agebat;
Et Comes Ampurix, nec non Catalanicus heros
Ad patrios remeare lares properando petebant.
Causa recedendi quænam, vel qualiter esset,
Nuntia, charta fuit Baleam transmissa Diana.
Illa Moabitam molitum prælia regem,
Et vastata satis narraverat optima terræ,
Omnibus inq; locis Mauros referebat & ignem.
Rura, domos, segetes, fructus pariter populos
Post multum damni quod gens vesana peregit,
Et Tramariam captam dixere lituræ.
Fidus erat Comiti qui chartam duxerat istam;
Et tamē hæc fuerant aliter quam fama tulisset:
Nempe Pyrenæam pervenerat hostis ad urbem,
Et sita Judæo fixit tentoria colle.

Urgelli Comitem, Comitem quoque Sardiniæq;
Dicunt, & reliquos regionis ab usque Girunda
Electos equites, quibus adfuit prælia, ductos
Agmine collecto crudeles, & mactatas
Mirando pepulisse modo. Domino faciente,
Innumeras acies pauci pugnando fugarunt,
Inque fugam versi multi cecidere, venirent
Ad supradicti donec deserta Salodi.
Captos constat equos plures, prædamque potentem
Eripuisse ferunt equites, pediteque Pyrenes,
Nec Tramariam captam, ceu dixerat ille.
Damna quidem fuerant, sed commoda plura
fuerunt.

Hanc Comitibus causam, qua posceret ille recessus,
Diximus: ad reliquos nos ordo convocat actus.
At Comitem patres miti monuere relatu,
Ut desistat ab his: communia pacta per ipsum
Intemerata rogant & juramenta manere.
Ille licet causam, quam Patres dicere veram
Noverat, à lucro sese non subtrahit, & mox
Pacta reformantur, terræ jactura Pyrenæ
Ut reparata foret, dictis statuere supremis.
Condere tecta patres gravidis hyemalibus apta
Temporibus, retroque jubent castella trahenda.
Incrementa parant belli, nova postulat hostis
Fœdera, fœderibus non audet credere multum,
Qui sibi tam sævos vi subdere nititur hostes.
Incustoditis etiam custodia non est
Committenda viris; juvenum laudabilis ætas,
Sed non omnis adest laudandus ob omnia sensus
Florentum juvenum, quos vinū, fercula, somnus
Fallere sæpe solent, nec possunt affore quæque
Tuta juventuti, nimium quæ diligit ista.
Ergo soporifero satiati corpora vino,
Pisani juvenes testudine nocte quiescunt,

A Hic quibus hostis erat somnus depulsus ab ipsis
Noctibus innumeris Baleares edocet ergo,
Ut Pisana petant nocturno tempore castra,
Et properate precor, sunt in testudine, dixit,
Quos retinere queo, teneo vinoque, quiete.
Talia dicentem Balearis turba sequuta
Nocte silente fuit, cujus custodia prima
Transferat, veniunt milleni castra petentes
Armati, piceasque ferunt cum fulgore flammæ
Permixtas. Aliquis piceum præsentit odorem,
Admonet ut vigilet, sed jam vigilare nequibant,
Quos somnus facilis titubanti texerat ala.
Ascultant quid agant hic de testudine, sterant,
Immittuntque focum, nihil est nisi somnus in illis,
Per tabulas flammis diffusis tecta cremantur.
B Persentit strepitus somno decepta juvenus,
Accrepitante citò solvuntur somnia flamma.
Protinus arma viri capiunt, clamare potenter
Incipiunt, unâ, clamorem fecit & hostis,
Vocibus & summis totum circumtonat agmen.
Undique concepti moverunt castra tumultus.
In Baleæ muros populus circumfluus ibat.
Postquam cuncta rogos consumpsit, robora
flammæ

Perdiderat, Mauri vocitant sua numina, Sanctos,
Reginamque poli blasphemant crebro Mariam.
Ut tenebris lapsis produxit ab æquore Phœbus
Luciferos radios, populi fervente querela,
Colloqui patres promptissima signa dederunt.
Omnibus ad cœtum venit de partibus agmen.
Incipit Azo queri, sed confio tota querentem
Attendit brevibus narrantem singula dictis,
Ignavos quosdam, seu despectos vocitantem,
Et defraudantes sacramentum pietatis.
Hæc reliqui Patres, unâ populus, Comitesque,
Vocibus crebris, non bisve semel petebant.
Continuò castella trahunt retro bina, simulque
Altera bina parant velociter edificare.
Et mox ligna rates scripserunt cuncta daturas.
Nec mora, ligna, boves, & mulus, equusque, tulerunt.
Mulus, equus, vel homo de Regnis attulit hostis
Innumera vimen, vites, malosque, nuceque
Et glaucæ salices, si quæ poteratis in ullo
Rure recognosci, vos horum vincla fuistis.

D Quatuor aëreas castella videre per auras
Surgere Pisana dudum poteramus ab arce,
Massiliæ quondam Romæ violenta potestas,
Cui mare, cui tellus, & plurima regna ptebant,
Ut superaret eam, sanè non celsius ullum
Edificavit opus; Rector Balearis, ab ipsis
Nocte dieque suos nescit convertere visus
Turribus, & similes operi fecere Latini
Artifices totidem subita velociter arte,
Ac duplex aries quos crebro straverat ictu
Edificare parant celeri molimine muros,
Inde Dianensem signatam mittit ad urbem
Rex Baleæ chartam, pontum brevis incipit armis
Scindere, terra brevi spatio, litusque petita,
Subsidium, focii simul alta Diana fuerunt.
Cœperat & populus tales audire lituras.
Ex Nazaredolus Balearis Rector & auctor
Regni mille suo felicia dona Bithali,
Atque Dianensi populo non parva salutis
Gaudia, velle meo vos quondam promeruissem,
Ut quorum tuto solatia vestra rogarem,
Sed tamen illa modò vobis solatia posco,
Quæ nullo regi cognosco jure neganda.
Adversantur enim cunctis communiter hostes,
Qui Machamaticū celebrandū numen adorant.
Hi leges, moresque vetant retinere paternos;
Observare monent, stat cōtra dogmata quicquid,
Et vitanda docent nostri præcepta Rasulle,
Captivosque petunt, quos latus pontus ab usque

— Explicat liber VI. Incipit liber VII. Hic de gaudis Balearis insularum
fuit gaudium quodammodo, cum ipsi ad Balearis insulas
fuit de Balearis insulis quodammodo, cum ipsi ad Balearis insulas
fuit de Balearis insulis quodammodo, cum ipsi ad Balearis insulas